

Harmonische vervorming

Cranborne Audio presenteert de Carnaby 500 als een 'uniek en revolutionair nieuw eq-concept'. Dat zijn natuurlijk grote woorden en het maakt nieuwsgierig. Eq is toch gewoon eq, of niet dan?

door **Marnix Bosman**
marnix@interface.nl

De equalizer is een van de belangrijkste tools van de geluidstechnicus. Een tikkie meer of minder hoog, een dipje in het midden en een klein beetje push in het laag kan er bijvoorbeeld voor zorgen dat een zangstem net even wat beter in mix zit. Een eq is behalve een 'klankverbeteraar' ook een hulpmiddel om probleemfrequenties te beïnvloeden. In live situaties is een eq dé tool om rondzingers te voorkomen. Zonder eq zou ik mijn werk als geluidstechnicus simpelweg niet meer kunnen doen.

Er zijn vele manieren om een eq-circuit te bouwen en dat heeft vele echte eq-specialisten opgeleverd. Zo is Klark Teknik bijvoorbeeld de ongeëvenaarde specialist van de grafisch eq. Bij parametrische eq's denk je meteen aan 'British eq'. Of deze titel nou op naam staat van Neve, Trident of Soundcraft is een discussie waar ik me niet aan wil wagen, maar feit is dat eq's van deze drie allemaal hun eigen karakter hebben en bekend staan vanwege hun muzikale inzetbaarheid. En als ik de naam Pultec noem, dan weet inmiddels iedereen wel waar ik over praat.

Unieke werking

Eq's kunnen echte klankmakers zijn en daar weten mastering engineers weer alles van. Zij hebben vaak meerdere eq-smaken in hun rack van merken als Dangerous Music, Elysia, GML, Manley, Maselec, Mäag Audio en SPL. Ik vergeet er dan nog een heleboel en ik heb het dan alleen nog maar over hardware eq's. Er bestaat nog een groot universum aan uitstekende plugin-eq's.

Al deze merken hebben dus hun eigen benadering maar er is ook wel een beetje sprake van veel van hetzelfde. De benadering is grofweg identiek; bepaalde frequentiebereiken verzwakken of versterken. Zo niet bij de Carnaby Harmonic EQ van Cranborne Audio. Dit is echt iets héél anders.

Op het eerste gezicht is de

Carnaby 500 een standaard 3-bands parametrische eq; een high en low shelf band met regelbare kantelfrequentie en een regelbaar mid sweep-filter. Een interessante extra is de regelbare in- en outputgain, maar ook dat is nog steeds geen unieke eigenschap. Hét unieke aspect is hoe het werkt. Een normale eq kan bepaalde frequentiegebieden verzwakken en/of versterken, maar de Carnaby Harmonic EQ doet daar niet aan mee. Hij genereert juist extra harmonischen en voegt die toe op basis van het gekozen frequentiegebied. Hoe dat

klinkt, is moeilijk te omschrijven en kun je het beste horen. Ga vooral naar Cranborne's video met geluidsfragmenten op Interface Xtra, want dat is heel verhelderend.

De Carnaby 500 genereert muzikaal gerelateerde harmonischen op basis van het ingangssignaal en voegt die toe aan het originele signaal. De instelmogelijkheden lijken op die van een standaard eq, maar het werkt héél anders en klinkt ook anders. Met de Carnaby kun je iets briljanter, luchtiger of juist vetter en dikker laten klinken. Je kunt drums meer impact geven of een zangstem meer presence.

Geheim

Hoe de Carnaby intern werkt, is een goed bewaard geheim. Het enige dat Cranborne erover kwijt wil is dat ze gebruik maken van de ervaring die ze opdeden tijdens de ontwikkeling van de DI Mojo-functie in de EC1 mic-preamp (zie Interface 245). De Carnaby 500 voegt extra kleur toe aan je ingangssignaal op basis van een analoog verzadigingseffect. In feite wordt er een subtiele vorm van vervorming gebruikt, maar termen als 'kleur' en

'karakter' doen het veel beter in de marketing. Belangrijk is dat de mate van vervorming muzikaal gerelateerd is, dus het klinkt ook goed. Niet iedere soort vervorming heeft namelijk een muzikaal karakter.

Cranborne heeft gekozen voor een 500 Series-format en dat heeft gevolgen voor de toegankelijkheid van

INFO • prijs: € 785,-
• distributie: Pro Media Connect
• internet: cranborne-audio.com
SPECIFICATIES • high shelf (5-25kHz)
• mid sweep (200Hz-6,2kHz) • low shelf (20-420Hz) • gain per band ±10dB (zie ook tekst) • in/out-gain ±20dB • stereo link via Optosync • 1u 500 Series rack • voeding via rack

HET OORDEEL
+ unieke, innovatieve technologie
+ geeft kleur en karakter aan je signaal
+ slimme Optosync-functie voor stereo
- je hebt een 500 rack nodig

Interface.nl XTRA

video • korte introductie
video met audiovoorbeelden
pdf • handleiding

DE CARNABY GENEREERT EXTRA HARMONISCHEN EN VOEGT DIE TOE OP BASIS VAN HET GEKOZEN FREQUENTIEGEBIED

knoppen. Alles zit vrij dicht op elkaar, maar het is prima werkbaar. Misschien dat Cranborne er wel nog een keer een 19" (stereo)versie van wil maken.

De Carnaby Harmonic EQ is geen probleemoplosser of een eq in de normale zin van het woord, maar eerder een effect. Een effect dat je kunt gebruiken op individuele sporen zoals zangstemmen, drums of gitaar, maar ook submixen, stems of zelfs een complete stereo eindmix. In bepaalde opzichten kun je de Carnaby Harmonic EQ vergelijken met wat een Sonic Maximizer, Little Labs VOG of Aphex Aural Exciter doen, maar tegelijkertijd doe je daar de Carnaby ernstig mee tekort. Hij is eigenlijk zo veel meer en in mijn optiek ook veel breder inzetbaar. Omdat alles regelbaar is bepaal je zelf welke mate van beïnvloeding je wilt.

Conclusie

De Carnaby Harmonic EQ is absoluut geen equalizer in de traditionele zin. Het is een processor met een heel eigen, unieke benadering. In de weken dat de Carnaby in mijn rack kampeerde, ben ik een beetje verliefd geworden. Het is in het begin heel verleidelijk om hem overal op te gebruiken, maar dat gaat, denk ik, weer te ver. Je moet even aan de werking wennen, maar als je een beetje weet wat hij doet en kan, dan is het een tool die je nooit meer kwijt wilt. Net als bij de Sonic Maximizer of de Aural Exciter is het een stuk gereedschap dat naar mijn verwachting de tand des tijds zal gaan doorstaan. Dat hoop ik in ieder geval wel, want ik ben echt een fan geworden. ■

Optosync en led's

Zoals vermeld is de Carnaby behalve voor solo-instrumenten en stemmen ook heel geschikt om een submix of zelfs een eindmix van wat extra karakter te voorzien. Hier komt de slimme Optosync-functie van pas. De Carnaby module neemt de instellingen van aan de linkerzijde geplaatste Carnaby over voor een perfecte stereo symmetrie. Met meerdere Carnaby's in je 500 Series frame zou je dus zelfs een 5.1 mix kunnen bewerken. Ander slimme features zijn de led's bij iedere frequentieband. Deze saturation indicators geven de mate van verzadiging (of zo je wil vervorming) aan. Heel handig als indicatiemiddel, maar staar je daar niet blind op. Meer verzadiging is niet automatisch ook beter. Gebruik vooral je oren om te bepalen wat werkt.

